

Opis modułu kształcenia

Nazwa modułu (przedmiotu)		CHIRURGIA OGÓLNA			Kod podmiotu	ZCK, ZCT, ZKN, ZCN, ZCE, ZUR
Kierunek studiów		lekarski				
Profil kształcenia		praktyczny				
Poziom studiów		jednolite studia magisterskie				
Specjalność		-				
Forma studiów		stacjonarne / niestacjonarne				
Semestr studiów		V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII				
Zajęcia z zakresu nauk klinicznych zabiegowych						Tak
Tryb zaliczenia przedmiotu		Egzamin po XII semestrze			Liczba punktów ETCS: 23	Sposób ustalania oceny z przedmiotu
Formy zajęć i inne		Liczba godzin zajęć				
		całkowita	praca studenta	zajęcia kontaktowe	Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w ramach form zajęć	waga w %
wykłady		60	0	60	zaliczenie pisemne testowe	40
seminaria		128	53	75		
ćwiczenia		391	136	255	obserwacja ciągła, zaliczenie praktyczne	50
samokształcenie		111	111	0	przygotowanie materiałów i prezentacji	10
razem		690	300	390		100
Kategoria efektów	Lp.	Efekty kształcenia dla modułu (przedmiotu)			Sposoby weryfikacji efektu kształcenia	Efekty kierunkowe
Wiedza	1.	zna budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyna górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna)			zaliczenie pisemne testowe	A.W2
	2.	zna prawa fizyczne opisujące przepływ cieczy oraz czynniki wpływające na opór naczyniowy przepływu krwi			zaliczenie pisemne testowe	B.W5
	3.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: a) chorób układu krążenia, w tym: choroby niedokrwiennej serca, wad serca, chorób wsierdza, mięśnia serca, osierdza, niewydolności serca (ostrej i przewlekłej), chorób naczyń tętniczych i żylnych, nadciśnienia tętniczego: pierwotnego i wtórnego, nadciśnienia płucnego			zaliczenie pisemne testowe	E.W7
	4.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania oraz postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności: a)ostrych i przewlekłych chorób jamy brzusznej, b)chorób klatki piersiowej, c)chorób kończyn i głowy, d)złamań kości i urazów narządów			zaliczenie pisemne testowe	F.W1
	5.	zna wybrane zagadnienia z zakresu chirurgii dziecięcej, w tym traumatologii i			zaliczenie pisemne testowe	F.W2

		otorynolaryngologii, wady i choroby nabyte będące wskazaniem do leczenia chirurgicznego u dzieci		
	6.	zna zasady kwalifikacji i wykonywania oraz najczęstsze powikłania podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych	zaliczenie pisemne testowe	F.W3
	7.	zna zasady bezpieczeństwa okołoperacyjnego, przygotowania pacjenta do operacji oraz wykonania znieczulenia miejscowego i kontrolowanej sedacji	zaliczenie pisemne testowe	F.W4
	8.	zna leczenie pooperacyjne z terapią przeciwbólową i monitorowaniem pooperacyjnym	zaliczenie pisemne testowe	F.W5
	9.	zna wskazania i zasady stosowania intensywnej terapii	zaliczenie pisemne testowe	F.W6
	10.	zna aktualne wytyczne resuscytacji krążeniowo-oddechowej noworodków, dzieci i dorosłych	zaliczenie pisemne testowe	F.W7
	11.	zna problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych,: a) symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób, b) metody instrumentalne i techniki obrazowe wykorzystywane do wykonywania zabiegów leczniczych, c) wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących	zaliczenie pisemne testowe	F.W10
	12.	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych chorób ośrodkowego układu nerwowego w zakresie: a) obrzęku mózgu i jego następstw, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych, b) innych postaci ciasnoty wewnątrzczaszkowej z ich następstwami, c) urazów czaszkowo-mózgowych, d) wad naczyniowych centralnego systemu nerwowego, e) guzów nowotworowych centralnego systemu nerwowego, f) chorób kręgosłupa i rdzenia kręgowego;	zaliczenie pisemne testowe	F.W13
	13.	zna w podstawowym zakresie problematykę transplantologii zabiegowej, wskazania do przeszczepienia nieodwracalnie uszkodzonych narządów i tkanek oraz procedury z tym związane	zaliczenie pisemne testowe	F.W14
	14.	zna zasady wysuwania podejrzenia oraz rozpoznawania śmierci mózgu	zaliczenie pisemne testowe	F.W15
Umiejętności	1.	przeprowadza diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych i dzieci	zaliczenie ustne	E.U12
	2.	ocenia i opisuje stan somatyczny i psychiczny pacjenta	zaliczenie ustne	E.U13
	3.	rozpoznaje stany bezpośredniego zagrożenia życia	zaliczenie ustne	E.U14
	4.	interpretuje badania laboratoryjne i identyfikuje przyczyny odchyleń	zaliczenie ustne	E.U24
	5.	planuje konsultacje specjalistyczne	zaliczenie ustne	E.U32
	6.	asystuje przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowuje pole operacyjne i znieczula miejscowo okolicę operowaną	zaliczenie praktyczne	F.U1
	7.	posługuje się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi	zaliczenie praktyczne	F.U2
	8.	stosuje się do zasad aseptyki i antyseptyki;	zaliczenie praktyczne	F.U3
	9.	zaopatruje prostą ranę, zakłada i zmienia jałowy opatrunek chirurgiczny	zaliczenie praktyczne	F.U4
		zakłada wkłucie obwodowe	zaliczenie praktyczne	F.U5

	10.			
	11.	bada sutki, węzły chłonne, gruczoł tarczowy oraz jamę brzuszną w aspekcie ostrego brzucha, a także wykonuje badanie palcem przez odbyt	zaliczenie praktyczne	F.U6
	12.	ocenia wynik badania radiologicznego w zakresie najczęstszych typów złamań, szczególnie złamań kości długich	zaliczenie praktyczne	F.U7
	13.	wykonuje doraźne unieruchomienie kończyny, wybiera rodzaj unieruchomienia konieczny do zastosowania w typowych sytuacjach klinicznych oraz kontroluje poprawność ukrwienia kończyny po założeniu opatrunku unieruchamiającego	zaliczenie praktyczne	F.U8
	14.	zaopatrzuje krwawienie zewnętrzne	zaliczenie praktyczne	F.U9
	15.	wykonuje podstawowe zabiegi resuscytacyjne z użyciem automatycznego defibrylatora zewnętrznego i inne czynności ratunkowe oraz udziela pierwszej pomocy	zaliczenie praktyczne	F.U10
	16.	działa zgodnie z aktualnym algorytmem zaawansowanych czynności resuscytacyjnych	zaliczenie praktyczne	F.U11
	17.	monitoruje okres pooperacyjny w oparciu o podstawowe parametry życiowe	zaliczenie praktyczne	F.U12
	18.	ocenia stan chorego nieprzytomnego zgodnie z obowiązującymi międzynarodowymi skalami punktowymi	zaliczenie praktyczne	F.U21
	19.	rozpoznaje objawy narastającego ciśnienia śródczaszkowego	zaliczenie praktyczne	F.U22
	20.	ocenia wskazania do wykonania punkcji nadłonowej i uczestniczy w jej wykonaniu	zaliczenie praktyczne	F.U23
	21.	asystuje przy typowych procedurach urologicznych (endoskopii diagnostycznej i terapeutycznej układu moczowego, litotrypsji, punkcji prostaty)	zaliczenie praktyczne	F.U24

Prowadzący

Forma zajęć	Kod podmiotu	Prowadzący zajęcia (tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko)
Wykłady	ZCK	Dr hab. n. med. Damian Czyżewski Prof. dr hab. n. med. Marek Rokicki Dr hab. n. med. Mariusz Adamek Dr n.med. Marek Filipowski Dr n. med. Jacek Wojtacha Lekarz Łukasz Braszczok
	ZCT	Dr hab. n. med. Wojciech Korlacki Dr n.med. Andrzej Grabowski Dr n.med. Michał Pasierbek
	ZKN	Prof. dr hab. n. med. Marian Zembala Prof. dr hab. n. med. Michał Zakliczyński Dr hab. n. med. Jerzy Pacholewicz Dr hab. n. med. Marek Cisowski Dr hab. n. med. Zbigniew Nawrat Dr n. med. Roman Przybylski Dr n.med. Ryszard Walas
	ZCN	Dr hab. n. med. Jerzy Piecuch Dr hab. n.med. Maciej Wiewióra Dr n. med. Andrzej Kozłowski Dr n.med. Monika Szrot Lek. Med. Maciej Twardzik
	ZCE	Prof. dr hab. n. med. Jacek Gawrychowski Dr .n. med. Grzegorz Buła Dr .n. med. Henryk Koziółek Dr .n. med. Ryszard Mucha

		Dr .n. med. Zbigniew Niedzielski Dr .n. med. Michał Paliga Dr n. med. Witold Truchanowski
	ZUR	Prof. dr hab. n. med. Andrzej Paradysz Dr n.med. Marcin Życzkowski Dr n.med. Zbigniew Kaletka
Seminaria	ZCK	Dr hab. n. med. Damian Czyżewski Prof. dr hab. n. med. Marek Rokicki Dr hab. n. med. Mariusz Adamek Dr n.med. Marek Filipowski Dr n. med. Jacek Wojtacha Lekarz Łukasz Braszczok
	ZCT	Dr hab.n.med Wojciech Korlacki Dr n.med. Andrzej Grabowski Dr n.med. Michał Pasierbek
	ZKN	Prof. dr hab. n. med. Marian Zembala Prof. dr hab. n. med. Michał Zakliczyński Dr hab. n. med. Jerzy Pacholewicz Dr hab. n. med. Marek Cisowski Dr hab. n. med. Zbigniew Nawrat Dr n. med. Roman Przybylski Dr n.med. Ryszard Walas
	ZCN	Dr hab. n. med. Jerzy Piecuch Dr hab. n.med. Maciej Wiewióra Dr n. med. Andrzej Kozłowski Dr n.med. Monika Szrot Lek. Med. Maciej Twardzik
	ZCE	Prof. dr hab. n. med. Jacek Gawrychowski Dr .n. med. Grzegorz Buła Dr .n. med. Henryk Koziółek Dr .n. med. Ryszard Mucha Dr .n. med. Zbigniew Niedzielski Dr .n. med. Michał Paliga Dr n. med. Witold Truchanowski
	ZUR	Prof. dr hab. n. med. Andrzej Paradysz Dr n.med. Marcin Życzkowski Dr n.med. Zbigniew Kaletka
Ćwiczenia praktyczne	ZCK	Dr hab. n. med. Damian Czyżewski Prof. dr hab. n. med. Marek Rokicki Dr hab. n. med. Mariusz Adamek Dr n.med. Marek Filipowski Dr n. med. Jacek Wojtacha Lekarz Łukasz Braszczok
	ZCT	Dr hab.n.med Wojciech Korlacki Dr n.med. Andrzej Grabowski Dr n.med. Michał Pasierbek
	ZKN	Prof. dr hab. n. med. Marian Zembala Prof. dr hab. n. med. Michał Zakliczyński Dr hab. n. med. Jerzy Pacholewicz Dr hab. n. med. Marek Cisowski Dr hab. n. med. Zbigniew Nawrat Dr n. med. Roman Przybylski Dr n.med. Ryszard Walas
	ZCN	Dr hab. n. med. Jerzy Piecuch Dr hab. n.med. Maciej Wiewióra Dr n. med. Andrzej Kozłowski Dr n.med. Monika Szrot Lek. Med. Maciej Twardzik
	ZCE	Prof. dr hab. n. med. Jacek Gawrychowski Dr .n. med. Grzegorz Buła Dr .n. med. Henryk Koziółek Dr .n. med. Ryszard Mucha Dr .n. med. Zbigniew Niedzielski Dr .n. med. Michał Paliga Dr n. med. Witold Truchanowski

	ZUR	Prof. dr hab. n. med. Andrzej Paradysz Dr n.med. Marcin Życzkowski Dr n.med. Zbigniew Kaletka
--	-----	---

Treści kształcenia

Wykłady ZCN, ZCE	Semestr V, VI	Metody dydaktyczne	wykład z prezentacją multimedialną	
L.p.	Tematyka zajęć			Liczba godzin
1.	Co to jest chirurgia, krótki rys historyczny. Postęp w chirurgii i jego warunkowania. Specjalności pochodne chirurgii.			2
2.	Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej w chirurgii oraz znaczenie badań dodatkowych w chirurgii.			2
3.	Kwalifikacja i przygotowanie chorych do operacji, ryzyko operacyjne, zasady postępowania pooperacyjnego.			2
4.	Żywienie w chirurgii			2
5.	Zasady leczenia krwią, preparatami krwiopochodnymi i krwiozastępczymi w chirurgii			2
6.	Ostre choroby jamy brzusznej- objawy, rozpoznanie, diagnostyka różnicowa, leczenie. Zapalenie otrzewnej.			2
7.	Obrażenia narządów jamy brzusznej- objawy, rozpoznanie, leczenie.			2
8.	Nowotwory górnego odcinka przewodu pokarmowego- objawy, rozpoznanie, diagnostyka różnicowa, leczenie. Ogólne zasady postępowania chirurgicznego w nowotworach złośliwych- operacje radykalne i paliatywne			2
9.	Krwotoki wewnętrzne, krwawienia do przewodu pokarmowego- przyczyny, podział, objawy, rozpoznanie, leczenie.			2
10.	Choroby narządów mięsaszowych jamy brzusznej- najczęstsze schorzenia wątroby i trzustki- objawy, rozpoznanie, diagnostyka różnicowa, leczenie.			2
Razem liczba godzin:				20

Wykłady ZKN, ZCE	Semestr VII, VIII	Metody dydaktyczne	wykład z prezentacją multimedialną	
L.p.	Tematyka zajęć			Liczba godzin
1.	Chirurgiczne choroby skóry i tkanek miękkich			2
2.	Chirurgia sutka			2
3.	Chirurgia tarczycy i przytarczyc			2
4.	Chirurgia nadnerczy			2
5.	Guzy neuroendokrynne przewodu pokarmowego			2
6.	Tętniaki aorty brzusznej. Patofizjologia, diagnostyka i metody leczenia.			5
7.	Ostre stany w chirurgii naczyniowej			5
Razem liczba godzin:				20

Wykłady ZCK, ZKN, ZCT		Semestr IX, X	Metody dydaktyczne	wykład z prezentacją multimedialną	
L.p.	Tematyka zajęć			Liczba godzin	
1.	Urazy przenikające i nieprzenikające klatki piersiowej – część I.			1	
2.	Urazy przenikające i nieprzenikające klatki piersiowej – część II.			1	
3.	Wideotorakoscopia diagnostyczna i lecznicza.			1	
4.	Rak płuca – diagnostyka i leczenie chirurgiczne.			2	
5.	Choroby opłucnej i ściany klatki piersiowej.			2	
6.	Chirurgiczne leczenie choroby niedokrwiennej serca – kwalifikacja, techniki operacyjne			2	
7.	Leczenie operacyjne nabytych wad zastawkowych serca- kwalifikacja, techniki operacyjne			1	

8.	Innowacyjne narzędzia w operacjach kardiochirurgicznych	1
9.	Rola mechanicznego wspomagania w leczeniu ciężkiej niewydolności serca	1
10.	Transplantologia kliniczna	2
11.	Specyfika Chirurgii Dziecięcej – wybrane zagadnienia	2
12.	Chirurgia noworodka	2
13.	Chirurgia małoinwazyjna i jej zastosowanie w chirurgii dziecięcej	2
Razem liczba godzin:		20

Seminarium ZCN, ZCE	Semestr V, VI	Metody dydaktyczne	prelekcja, prezentacje multimedialne, pokaz, metody aktywizujące (rozwiązywanie konkretnych problemów chirurgicznych, dyskusja dydaktyczna)	
L.p.	Tematyka zajęć			Liczba godzin
1.	Wywiad i badania fizykalne			2
2.	Aseptyka i antyseptyka. Ropne schorzenia chirurgiczne.			2
3.	Rany, ich rodzaje, sposoby gojenia i leczenia chirurgicznego.			2
4.	Krwotok i wstrząs krwotoczny – przyczyny, podział i objawy.			2
5.	Wprowadzenie do chirurgii onkologicznej			2
6.	Ostre zapalenie wyrostka robaczkowego- objawy, diagnostyka różnicowa, leczenie. Zapalenie otrzewnej.			2
7.	Niedrożność przewodu pokarmowego- podział. Niedrożność mechaniczna jelit- rodzaje, rozpoznanie, zasady postępowania chirurgicznego. Profilaktyka i leczenie niedrożności zrostowej.			2
8.	Krwawienia do górnego i dolnego odcinka przewodu pokarmowego- przyczyny, objawy, tamowanie, leczenie farmakologiczne, wskazania do leczenia operacyjnego.			2
9.	Ostre zapalenie pęcherzyka żółciowego. Chirurgiczne schorzenia pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych- objawy, rozpoznanie, powikłania, nowoczesne metody leczenia. Żółtaczka mechaniczna- etiopatogeneza, diagnostyka różnicowa, leczenie.			2
10.	Nowotwory górnego odcinka przewodu pokarmowego- objawy, rozpoznanie, leczenie.			2
11.	Guzy pierwotne i przerzutowe wątroby- objawy, rozpoznanie, diagnostyka różnicowa, leczenie.			2
12.	Przewlekłe schorzenia trzustki- objawy, rozpoznanie, leczenie, powikłania.			2
13.	Endoskopia diagnostyczna i zabiegowa w schorzeniach górnego i dolnego odcinka przewodu pokarmowego.			1
Razem liczba godzin:				25

Seminarium ZKN, ZCE		Semestr VII, VIII	Metody dydaktyczne	prelekcja, prezentacje multimedialne, pokaz, metody aktywizujące (rozwiązywanie konkretnych problemów chirurgicznych, dyskusja dydaktyczna)
L.p.	Tematyka zajęć			Liczba godzin
1.	Przepukliny powłok brzusznych.			2
2.	Zapalenie otrzewnej – przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, leczenie.			2
3.	Ostre zapalenie wyrostka robaczkowego			2
4.	Ostra niedrożność przewodu pokarmowego.			2
5.	Chirurgia okrężnicy, odbytnicy i odbytu.			2
6.	Ostre zapalenie trzustki.			1
7.	Chirurgia pęcherzyka i dróg żółciowych.			1
8.	Chirurgia sutka			1
9.	Rys historyczny rozwoju chirurgii naczyniowej i jej rola we współczesnej medycynie			2
10.	Układ krzepnięcia krwi. Czynniki układu, fizjologia i patofizjologia układu krzepnięcia. Rodzaje i wpływ leków na hemostazę.			1
11.	Miażdżyca tętnic. Patogeneza. Leczenie. Rola w chorobach niedokrwiennych			1
12.	Ostre i przewlekłe niedokrwienie narządów. Diagnostyka i metody leczenia.			1
13.	Choroby naczyń żylnych i limfatycznych. Wady, zapalenia, zwyrodnienia. Rola przetok tętniczo- żylnych w dializoterapii			1
14.	Zakażenia w chirurgii naczyniowej. Cukrzyca i jej wpływ na przebieg leczenia chorych.			1
15.	Stany nagłe w chirurgii naczyniowej. Resuscytacja i intensywna terapia chorych			1
16.	Leczenie zwężeń naczyń domózgowych w profilaktyce udaru mózgu			1

17.	Tętniaki tętnic trzewnych i obwodowych. Diagnostyka i leczenie.	1
18.	Metody obrazowania w diagnostyce i planowaniu leczenia. Chirurgiczne i wewnątrznaczyniowe metody leczenia naczyń.	1
19.	Urazowe obrażenia naczyń. Diagnostyka i leczenie.	1
Razem liczba godzin:		25

Seminarium ZCK, ZKN, ZCT		Semestr IX, X	Metody dydaktyczne	prelekcja, prezentacje multimedialne, pokaz, metody aktywizujące (rozwiązywanie konkretnych problemów chirurgicznych, dyskusja dydaktyczna)
L.p.	Tematyka zajęć			Liczba godzin
1.	Rak płuca i inne nowotwory płuc.			1
2.	Urazy przepony.			1
3.	Guzy i torbiele śródpiersia – diagnostyka.			1
4.	Pierwotna i wtórna samoistna odma opłucnowa.			1
5.	Perforacja przełyku.			2
6.	Nowotwory opłucnej i ściany klatki piersiowej. Zwężenia tchawicy.			1
7.	Rodzaje obrażeń klatki piersiowej. Stany bezpośredniego zagrożenia życia w obrażeniach tułowia.			1
8.	Definicja i charakterystyka mnogich obrażeń ciała. Organizacja nowoczesnej opieki traumatologicznej.			1
9.	Ropne schorzenia klatki piersiowej.			1
10.	Rozpoznanie i leczenie kardiochirurgiczne w stabilnej i niestabilnej choroby wieńcowej- techniki operacyjne, powikłania pooperacyjne, postępowanie lecznicze.			1
11.	Nabyte wady serca zastawki aortalnej i dwudzielnej, trójdzielnej kwalifikacja i leczenie zgodnie z zaleceniami terapeutycznymi			1
12.	Planowanie postępowania diagnostycznego, terapeutycznego i profilaktycznego u pacjentów do ukończenia 18 roku życia. Wrodzone wady serca u dzieci wskazania do leczenia kardiochirurgicznego.			1
13.	Rozpoznanie stanów nagłego zagrożenia życia i zasady postępowania w tych stanach. Metody diagnostyki i leczenia tętniaków aorty piersiowej z uwzględnieniem tętniaków aorty ostrych i przewlekłych			1
14.	Wskazania i zasady stosowania intensywnej terapii, resuscytacji krążeniowo oddechowej w okresie pooperacyjnym po zabiegach kardiochirurgicznych			1
15.	Bakteriologia kliniczna- aseptyka antyseptyka w kardiochirurgii			1
16.	Małoinwazyjne zabiegi kardiochirurgiczne prezentacje video			1
17.	Diagnostyka i kwalifikacja chorych do przeszczepu płuc.			1
18.	Diagnostyka i kwalifikacja chorych z niewydolnością serca do przeszczepu serca			1
19.	Omówienie ciekawych przypadków klinicznych po leczeniu kardiochirurgicznym- pokaz, dyskusja			1
20.	System organizacyjny opieki chirurgicznej u dzieci			1
21.	Podstawowe zabiegi operacyjne w chirurgii dziecięcej			1
22.	Urazy i oparzenia u dzieci			1
23.	Ostre schorzenia jamy brzusznej oraz tzw. „ostra moszna”			1
24.	Zabiegi operacyjne z zakresu torakochirurgii, urologii i onkologii u dzieci			1
Razem liczba godzin:				25

Ćwiczenia ZCN, ZCE	Semestr V, VI	Metody dydaktyczne	ćwiczenia na bloku operacyjnym, oddziale, w poradni chirurgicznej, pracowni endoskopowej, metody aktywizujące
L.p.	Tematyka zajęć		Liczba godzin
1.	Dokumentacja chirurgiczna. Technika chirurgicznego badania chorych z uwzględnieniem stanu ogólnego i miejscowego. Zbieranie wywiadów chorobowych.		4
2.	Wywiad z chorym z uwzględnieniem schorzeń chirurgicznych. Planowanie badań diagnostycznych. Diagnostyka różnicowa schorzeń chirurgicznych. Interpretacja wyników badań laboratoryjnych i pomocniczych.		4
3.	Organizacja bloku operacyjnego Zasady poruszania się na sali operacyjnej. Zasady mycia chirurgicznego rąk i pola operacyjnego przed zabiegiem.		2
4.	Metody wyjaławiania instrumentów i materiałów opatrunkowych. Praca na bloku operacyjnym i oddziale zabiegowym. Zasady organizacji pracy z uwzględnieniem wymogów aseptyki i antyseptyki.		4
5.	Rany, ich rodzaje, sposoby gojenia i leczenia chirurgicznego, uraz i jego następstwa. Krwotok		2
6.	Instrumentarium chirurgiczne - rodzaje narzędzi, nazewnictwo i zastosowanie. Rodzaje materiałów szwowych. Sposoby szycia ran i wiązania szwów - nabywanie umiejętności praktycznych.		4

7.	Demonstracja i omówienie wybranych przypadków klinicznych. Wstrzyknięcia, przetaczanie krwi i płynów, opatrunki, wlewy, wenesekcja i wenepunkcja.	4
8.	Ostry dyżur chirurgiczny. Desmurgia - technika zakładania opatrunków i ich rodzaje.	4
9.	Technika chirurgicznego badania chorych - badanie stanu miejscowego. Objawy otrzewnowe w ostrych schorzeniach jamy brzusznej. Badanie per rectum. Kwalifikacja do leczenia operacyjnego w trybie doraźnym, odroczonym, planowym lub do leczenia zachowawczego.	5
10.	Przygotowywanie chorych do operacji- zgłębnikowanie żołądka, cewnikowanie pęcherza moczowego, podłączenie aparatury monitorującej funkcje życiowe. Ryzyko operacyjne. Zasady postępowania pooperacyjnego- ćwiczenia na bloku operacyjnym i przy łóżku chorego.	4
11.	Podstawowe zabiegi przy łóżku chorego - zmiany opatrunków, kontrola rany pooperacyjnej, usuwanie szwów i drenów, wkłucia dożylnie, pobieranie krwi żyłnej, tętniczej i włóścikowej do badań laboratoryjnych, przetaczanie płynów, wlewy oczyszczające.	5
12.	Kwalifikacja chorych do zabiegu operacyjnego, kontrola chorych po przebytych operacjach, leczenie schorzeń chirurgicznych w warunkach ambulatoryjnych - zajęcia w poradni chirurgicznej.	3
Razem liczba godzin:		45

Ćwiczenia ZKN, ZCE	Semestr VII, VIII	Metody dydaktyczne	ćwiczenia na bloku operacyjnym, oddziale, w poradni chirurgicznej, pracowni endoskopowej, metody aktywizujące	
L.p.	Tematyka zajęć			Liczba godzin
1.	Rozpoznawanie i różnicowanie przepuklin brzusznych. Demonstracja i omówienie wybranych przypadków klinicznych. Techniki leczenia operacyjnego przepuklin brzusznych. Badanie chorych, udział w zabiegu operacyjnym			3
2.	Ostre schorzenia jamy brzusznej. Objawy otrzewnowe. Demonstracja i omówienie wybranych przypadków klinicznych. Klasyczne i laparoskopowe wycięcie wyrostka robaczkowego. Badanie chorych, kwalifikacja do zabiegu operacyjnego, udział w zabiegu operacyjnym			4
3.	Przyczyny niedrożności przewodu pokarmowego. Demonstracja i omówienie wybranych przypadków klinicznych. Diagnostyka radiologiczna niedrożności przewodu pokarmowego. Badanie chorych, udział w zabiegu operacyjnym			3
4.	Rak odbytnicy. Krwawienie z dolnego odcinka przewodu pokarmowego. Demonstracja i omówienie wybranych przypadków klinicznych. Badanie odbytnicy – badanie per rectum, anoskopia, rektoskopia. Badanie chorych, udział w zabiegu operacyjnym			3
5.	Kamica żółciowa. Demonstracja i omówienie wybranych przypadków klinicznych. Diagnostyka ultrasonograficzna kamicy żółciowej. Klasyczne i laparoskopowe wycięcie pęcherzyka żółciowego. Badanie chorych, udział w zabiegu operacyjnym			3
6.	Guzy jamy brzusznej. Demonstracja i omówienie wybranych przypadków klinicznych. Badanie chorych , udział w zabiegu operacyjnym			3
7.	Rak piersi, guzy łagodne gruczołu piersiowego. Demonstracja i omówienie wybranych przypadków klinicznych. Badanie gruczołów piersiowych. Ocena mammograficzna i ultrasonograficzna gruczołów piersiowych. Profilaktyka raka piersi. Znaczenie i technika samokontroli. Badanie chorych, udział w zabiegu operacyjnym			3
8.	Chirurgia tarczycy, przystarczyc i nadnerczy. Diagnostyka ultrasonograficzna i biopsja aspiracyjna cienkoigłowa tarczycy. Tracheostomia. Demonstracja i omówienie wybranych przypadków klinicznych. Badanie chorych , udział w zabiegu operacyjnym			3
9.	Badanie i omawianie chorych z ostrym i przewlekłym niedokrwieniem kończyn			3
10.	Badanie i omawianie chorych z tętniakami aorty i tętnic obwodowych			2
11.	Badanie i omawianie chorych z patologią naczyń trzewnych.			1
12.	Badanie i omawianie chorych z zwężeniem tętnic domózgowych.			1
13.	Badanie i omawianie chorych ze stopą cukrzycową.			1
14.	Badanie i omawianie chorych z zapalnymi i niezapalnymi chorobami naczyń.			1
15.	Badanie i omawianie chorych z zakrzepicą układu żylnego			1
16.	Badanie i omawianie chorych z urazowymi uszkodzeniami naczyń			2
17.	Interpretacja obrazów naczyniowych badań tomografii komputerowej, rezonansu magnetycznego i tradycyjnej arteriografii.			1
18.	Badanie chorych aparatem Dopplera fali ciągłej i pulsacyjnej. Omawianie wyników.			1
19.	Bierne uczestnictwo w leczeniu operacyjnym schorzeń naczyń.			4
20.	Bierne uczestnictwo w wewnątrznacyniowym leczeniu schorzeń naczyń.			2
Razem liczba godzin:				45

Ćwiczenia ZCK, ZKN, ZCT	Semestr IX, X	Metody dydaktyczne	ćwiczenia na bloku operacyjnym, oddziale, w poradni chirurgicznej, pracowni endoskopowej, metody aktywizujące	
L.p.	Tematyka zajęć			Liczba godzin
1.	Rozpoznanie różnych chorób chirurgicznych z podaniem propozycji sposobu leczenia. Chirurgia przypadków nagłych – badanie chorych. Zabiegi przy łóżku chorego i w sali opatrunkowej. Ćwiczenia w sali operacyjnej.			4
2.	Rak płuca – badanie chorych, możliwości wczesnego rozpoznania, klasyfikacja stopnia zaawansowania klinicznego TNM. Inne guzy płuc – zasady badania i leczenia operacyjnego. Ćwiczenia w sali operacyjnej.			4
3.	Ropne schorzenia jamy opłucnej – badanie chorych, ćwiczenia na sali opatrunkowej. Ropne schorzenia płuc. Ropniak opłucnej – rodzaje, zasady rozpoznania i leczenia. Miejscowe i ogólne objawy zakażenia – badanie chorych. Wskazania i sposób wykonania wenessekcji oraz wenepunkcji z katetyzacją. Ćwiczenia w sali operacyjnej.			4
4.	Nowotwory ściany klatki piersiowej – rodzaje, zasady rozpoznania i leczenia. Rozpoznanie zaburzeń w oddychaniu i objawów niedoboru krwi – badanie chorych. Ćwiczenia w sali operacyjnej.			4
5.	Przepukliny przeponowe, zwiotczenia przepony – rodzaje, zasady, rozpoznania i leczenia. Ćwiczenia w sali operacyjnej.			4
6.	Podstawy aseptyki i antyseptyki w Oddziale i Bloku Operacyjnym Kardiochirurgii			1
7.	Diagnostyka przedoperacyjna i przygotowania chorego do zabiegu w kardiochirurgii. Skale oceny ryzyka leczenia operacyjnego w kardiochirurgii			1
8.	Ocena pooperacyjna chorych po zabiegach operacyjnych wrodzonych wad serca na podstawie badania fizykalnego oraz badań obrazowych i laboratoryjnych.			2
9.	Ocena pooperacyjna chorych po zabiegach operacyjnych nabytych zastawkowych wad serca na podstawie badania fizykalnego oraz badań obrazowych i laboratoryjnych.			2
10.	Ocena pooperacyjna chorych po chirurgicznej rewaskularyzacji serca na podstawie badania fizykalnego i badań obrazowych i laboratoryjnych.			2
11.	Badania obrazowe w kardiochirurgii ECHO, TEE, TK, MRI, RTG- kiedy i dlaczego ?			1
12.	Bakteriologia kliniczna w ocenie przed i pooperacyjnej u pacjenta po zabiegach kardiochirurgicznych			1
13.	Zasady opieki nad raną pooperacyjną po zabiegach kardiochirurgicznych , aseptyka i antyseptyka.			2
14.	Program rehabilitacji pooperacyjnej dla pacjentów po zabiegach kardiochirurgicznych			2
15.	Opieka ambulatoryjna u pacjentów po zabiegach kardiochirurgicznych			1
16.	System pracy oddziału chirurgicznego, specyfika chirurgii dziecięcej, postępowanie okołoperacyjne - oddział			2
17.	Chirurgia jednego dnia – podstawowe zabiegi operacyjne w chirurgii dziecięcej – blok operacyjny			3
18.	Podstawowe schorzenia chirurgiczne u dzieci - oddział (prezentacja przypadków)			2
19.	Urazy u dzieci – szpitalny oddział ratunkowy			3
Razem liczba godzin:				45

Ćwiczenia ZCN, ZCK, ZKN, ZCT, ZCE, ZUR	Semestr XI, XII	Metody dydaktyczne	ćwiczenia na bloku operacyjnym, oddziale, w poradni chirurgicznej, pracowni endoskopowej, metody aktywizujące
L.p.	Tematyka zajęć		Liczba godzin
1.	Ostre choroby jamy brzusznej oraz krwotoki wewnętrzne (krwawienia do przewodu pokarmowego, krwawienia do jamy otrzewnej i przestrzeni pozaotrzewnowej): przyczyny, objawy, rozpoznanie, diagnostyka różnicowa, leczenie.		4
2.	Nowotwory przewodu pokarmowego- objawy, planowanie badań diagnostycznych, rozpoznanie, diagnostyka różnicowa, leczenie. Kwalifikacja do leczenia operacyjnego w trybie doraźnym, odroczonym, planowym. Zasady postępowania chirurgicznego w nowotworach złośliwych - operacje radykalne i paliatywne, leczenie skojarzone.		4
3.	Guzy łagodne wątroby, guzy złośliwe pierwotne i przerzutowe wątroby- objawy, rozpoznanie, diagnostyka różnicowa, leczenie, kwalifikacja do zabiegu operacyjnego, metody leczenia chirurgicznego. Przeszczepianie wątroby- wskazania, techniki zabiegów operacyjnych, opieka potransplantacyjna, powikłania.		4
4.	Najczęstsze schorzenia trzustki- objawy, rozpoznanie, diagnostyka różnicowa, leczenie, kwalifikacja do zabiegu operacyjnego, metody leczenia chirurgicznego.		4
5.	Otyłość jako problem kliniczny. Nieoperacyjne metody leczenia otyłości- balon dożołądkowy. Operacyjne leczenie otyłości - metody leczenia chirurgicznego. Kwalifikacja chorych do leczenia zabiegowego, techniki wykonywanych zabiegów, powikłania wczesne i późne, problemy chirurgii bariatrycznej.		4

6.	Urazy tępe i przenikające jamy brzusznej: punkcja zwiadowcza jamy brzusznej, wybiórcza ultrasonografia pourazowa (FAST USG), diagnostyczna laparoscopia. Technika skróconej laparotomii: wskazania, schemat leczenia, płynoterapia po urazie brzucha. Demonstracja i omówienie wybranych przypadków klinicznych. Badanie chorych, udział w opatrunkach i w zabiegu operacyjnym	5
7.	Oparzenia i odmrożenia. Demonstracja i omówienie wybranych przypadków klinicznych. Badanie chorych, udział w opatrunkach i w zabiegu operacyjnym	5
8.	Chirurgia śledziony. Demonstracja i omówienie wybranych przypadków klinicznych. Rola laparoskopii i zabiegów wewnątrznaczyniowych w leczeniu chorych z obrażeniami śledziony. Badanie chorych, udział w opatrunkach i w zabiegu operacyjnym	5
9.	Powikłania w chirurgii. Demonstracja i omówienie wybranych przypadków klinicznych.. Badanie chorych udział w opatrunkach i w zabiegu operacyjnym	5
10.	Badanie i monitorowanie pacjentów ze schorzeniami naczyniowymi.	4
11.	Przygotowanie pacjenta do operacji naczyniowej.	4
12.	Asysta do zabiegów operacyjnych z zakresu chirurgii naczyniowej.	4
13.	Zmiana opatrunków, usuwanie szwów, zaopatrywanie krwawień po zabiegach naczyniowych.	4
14.	Zakładanie wkłucia do naczyń.	4
15.	Pierwotna odma samoistna opłucnej - sposoby zaopatrywania. Rozedma pęcherzowa płuc. Wskazania i wykonanie nakłucia jamy opłucnej. Ćwiczenia w sali operacyjnej.	5
16.	Torbiele i guzy śródpiersia, rodzaje, zasady rozpoznania i leczenia. Nowotwory przełyku i wpustu. Kurcz wpustu, uchyłki przełyku. Badanie chorych, analiza dokumentacji radiologicznej. Ćwiczenia w sali operacyjnej.	5
17.	Perforacje przełyku i zapalenie śródpiersia – rodzaje, zasady rozpoznania i leczenia. Ćwiczenia w sali operacyjnej.	5
18.	Wskazania oraz zasady wykonania i prowadzenia drenażu jamy opłucnej. Mnogie obrażenia ciała – definicja, ocena stopnia ciężkości (AIS-ISS), oraz zasady leczenia. Przyczyny potencjalnego i bezpośredniego zagrożenia życia w chorobach i obrażeniach klatki piersiowej – rozpoznanie i pomoc doraźna.	5
19.	Nowotwory opłucnej - rodzaje, zasady rozpoznania i leczenia. Badanie chorych, analiza dokumentacji radiologicznej. Ćwiczenia w sali operacyjnej.	5
20.	Kwalifikacja pacjentów do zabiegu kardiochirurgicznego na podstawie danych z diagnostyki klinicznej. Przygotowania chorego do zabiegu w kardiochirurgii. Skale oceny ryzyka leczenia operacyjnego w kardiochirurgii	2
21.	Omówienie i udział w kwalifikacji pacjentów do zabiegu operacyjnego wrodzonych wad serca na podstawie danych z diagnostyki klinicznej.	2
22.	Analiza i ocena badań obrazowych w kardiochirurgii ECHO, TEE, MRI, TK, RTG	1
23.	Prowadzenie leczenia i analiza okresu pooperacyjnego po zabiegach kardiochirurgicznych wrodzonych i nabytych wad serca, chirurgicznej rewaskularyzacji serca na podstawie monitorowania pooperacyjnego i badania fizykalnego oraz badań obrazowych i laboratoryjnych	4
24.	Walidacja badań bakteriologicznych w ocenie przed i pooperacyjnej w chirurgii	1
25.	Schemat działania Oddziału i Bloku Operacyjnego, zapoznanie się z możliwościami leczenia w ramach Sali hybrydowej kardiochirurgii. Możliwość uczestniczenia w zabiegach kardiochirurgicznych.	1
26.	Prowadzenie opieki nad raną pooperacyjną po zabiegach kardiochirurgicznych, wykonywanie drobnych zabiegów w oddziale kardiochirurgii drenaż pooperacyjny, opracowanie wtórne rany.	1
27.	Gospodarka krwią i preparatami krwiopochodnymi w oddziale kardiochirurgii. Zasady postępowania w przypadku wystąpienia powikłań poprzetoczeniowych. Interpretacja wyników badań z zakresu immunologii transfuzjologicznej: grupa krwi, próba zgodności, testy antyglobulinowe.	1
28.	Omówienie zagadnień leczenia pooperacyjnego w zakresie rehabilitacji pooperacyjnej dla pacjentów po zabiegach kardiochirurgicznych powrotu do normalnej aktywności życiowej	1
29.	Udział w pracach w Poradni Kardiochirurgicznej, zapoznanie się z prowadzeniem ambulatoryjnym pacjentów po zabiegach kardiochirurgicznych	1
30.	Elementy diagnostyki urologicznej w praktyce lekarza ogólnego.	2
31.	Omówienie zasad postępowania na sali operacyjnej urologicznej.	1
32.	Instrumentarium urologiczne.	1
33.	Praktyczne uczestniczenie w zabiegach operacyjnych urologicznych.	3
34.	Praktyczne uczestnictwo w zabiegach endoskopowych urologicznych.	3
35.	Urazy u dzieci – szpitalny oddział ratunkowy.	3
36.	System pracy oddziału chirurgii noworodka. Przygotowanie noworodka do zabiegu operacyjnego. Opieka okołoperacyjna.	3
37.	Zabiegi operacyjne w chirurgii dziecięcej – blok operacyjny.	4
Razem liczba godzin:		120

Samokształcenie	Metody dydaktyczne	Przygotowanie materiałów do dyskusji seminaryjnej w oparciu o piśmiennictwo i dostępne zasoby internetowe. Przygotowanie prezentacji studenckiej.
------------------------	---------------------------	---

Zgodnie z Regulaminem Studiów SUM w Katowicach przy zaliczeniu na ocenę i egzaminach stosuje się następująca skalę ocen:

OCENA	SŁOWNIE
5	bardzo dobry
4,5	ponad dobry
4	dobry
3,5	dość dobry
3	dostateczny
2	niedostateczny

KRYTERIA OCENIANIA:

1. Ocena **bardzo dobra (5)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu bardzo dobrym
2. Ocena **ponad dobra (4,5)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu ponad dobrym
3. Ocena **dobra (4)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia
4. i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu dobrym
5. Ocena **dość dobra (3,5)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu dość dobrym
6. Ocena **dostateczna (3)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu dostatecznym

ZALICZENIE - student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce.

Literatura podstawowa:

1.	Noszczyk W. Chirurgia t.1-2. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009
2.	Noszczyk W. Chirurgia. Repetytorium. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012
3.	Kulig J, Nowak W. Ostry brzuch. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007
4.	Noszczyk W. Chirurgia. Repetytorium. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012
5.	Fibak J. Chirurgia. Repetytorium. PZWL, 2010
6.	Bagłaj M, Kaliciński P. Chirurgia Dziecięca, PZWL, Warszawa 2016
7.	Religa Z. Zarys kardiologii. PZWL, Warszawa 1993r
8.	Zembala M, Górski A. Zarys immunologii klinicznej. Warszawa: PZWL 2001.
9.	Fryczkowski M. Podstawy Urologii. Podręcznik dla studentów medycyny i lekarzy pierwszego kontaktu. Wydawnictwo SAM, Katowice 2000 r.
10.	Wady serca Tom 1. Red. T.Hryniewiecki, Z.Gąsior, W.Rużyło; Warszawa Medical Tribune Polska 2013
11.	Hryniewiecki T, Gąsior Z, Rużyło W. Wady serca. Tom I i II, 2013
12.	Skalski J, Religa Z. Kardiologia dziecięca. Wydawnictwo Śląsk, 2003

Literatura uzupełniająca:

1.	Garden OJ, Bradbury AW, Forsythe JLR, Parks RW. Chirurgia. Podręcznik dla studentów. Urban & Partner, Wrocław 2009
2.	Wojciech Noszczyk. Chirurgia tętnic i żył. Wyd. Lek. PZWLW, Warszawa 2010.
3.	A. Brooks, B. Cotton, N. Tai. Ostry dyżur chirurgiczny. PZWL 2013
4.	Szmidt J, Kużdżał J. Podstawy chirurgii t 1-2. Medycyna Praktyczna, Kraków 2010.
5.	Rokicki W, Rokicki M. Kompendium najczęstszych ropnych chirurgicznych schorzeń klatki piersiowej.

	Wydawnictwo Śląsk, Katowice 2008.
6.	Rokicki W, Rokicki M. Tępy uraz klatki piersiowej. Wydawnictwo Śląsk, Katowice 2005.
7.	Skalski J, Religa Z. Kardiochirurgia dziecięca. Wydawnictwo Śląsk, 2003
8.	Zembala M, Bochenek A, Woś S. Chirurgia naczyń wieńcowych. Warszawa: PZWL 2002
9.	Czernik J. (red.): Chirurgia Dziecięca. PZWL, W-wa 2005
10.	Wagner A. Chirurgia dziecięca – Poradnik dla lekarzy pierwszego kontaktu. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003.
11.	Kardiochirurgia i Torakochirurgia Polska, kwartalnik